PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
32016066	CPR Plurilingüe Vila do Arenteiro	O Carballiño	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Ciencias Sociais	5º Pri.	2	70

Réxime
Réxime xeral-ordinario

Contido **Páxina**

1. Introdución 3

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias 3

3.1. Relación de unidades didácticas 5

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas 6

4.1. Concrecións metodolóxicas 28

4.2. Materiais e recursos didácticos 29

5.1. Procedemento para a avaliación inicial 29

5.2. Criterios de cualificación e recuperación 29

6. Medidas de atención á diversidade 30

7.1. Concreción dos elementos transversais 31

7.2. Actividades complementarias 31

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro 32

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora 32

9. Outros apartados 32

1. Introdución

Lexislación vixente.
Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación (LOE).
Lei orgánica 3/2020, do 29 de decembro, pola que se modifica a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación (LOMLOE).
Real decreto 157/2022, do 1 de marzo, polo que se establecen a ordenación e as ensinanzas mínimas da Educación Primaria.
Normativa autonómica.
Número de alumnos: 15
Neste curso, os alumnos e as alumnas son xa capaces de argumentar e defender as súas propias opinións e de aceptar as regras básicas de intercambio e de respecto comunicativo. Poden captar sen dificultades diferentes puntos de vista e reformular os seus propios, teñen maior control á hora de facer xuízos e valoracións, e poden estudar as posibles solucións alternativas que se formulan ante un problema. Así mesmo, son capaces de interpretar textos distinguindo as opinións dos feitos obxectivos comprobables, cunha actitude máis crítica, e mesmo manifestando criterios estéticos persoais.
Por outra banda, os nenos e as nenas destas idades rebordan vitalidade e altruísmo e alcanzaron certo equilibrio e autonomía afectiva. Son anos de marcada extraversión e comunicación. Queren saber máis e tratar con máis xente (exprésanse ben oralmente e por escrito), polo tanto, a súa capacidade cognitiva expándese cara a novas experiencias. Mostran ademais, con bastante nitidez, as súas aptitudes e gustos ante as cousas, os estudos, os compañeiros, os xogos, as lecturas, etc.
Características do contorno
O primeiro é ubicar o contexto no que se fará a programación. O nome do Centro Escolar é Colexio Plurilingüe Vila do Arenteiro e está situado na localidade do Carballiño (Ourense).
No Carballiño hai un pequeno polígono industrial, que xunto co pequeno comercio, é a base da economía. Antes tiñamos bastantes obras pero debido á crise a economía mudou. Tamén destacaremos que aumenta a poboación emigrante, sobre todo de Sudamérica.

O nivel socio- cultural dos nenos/as do centro é medio-alto, ao igual que o seu nivel lingüístico.
Na mesma localidade atópanse outro colexio concertado ¿Sagrado Corazón¿ e outro público ¿Calvo Sotelo¿.
O centro consta dunha Escola Infantil na que están escolarizados os nenos dende os 0 meses ata os 3 anos. Tres aulas de Educación Infantil, e unha liña completa de Educación Primaria e outra de Secundaria, tamén temos tres aulas de Educación Especial, logopeda, AL, Departamento de Orientación, comedor propio, servizo de transporte, aula de espera pola mañá e pola tarde.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de forma segura, responsable e eficiente, para buscar información, comunicarse e traballar de maneira individual, en equipo e en rede.	3		4	1-2-3-4-5				4
OBX2 - Expor e dar resposta a cuestións científicas sinxelas, utilizando diferentes técnicas, instrumentos e modelos propios do pensamento científico, para interpretar e explicar feitos e fenómenos que ocorren no medio natural, social e cultural.	1-2-3		2-4	1-2		4		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Identificar as características dos diferentes elementos ou sistemas do medio natural, social e cultural, analizando a súa organización e propiedades e establecendo relacións entre estes, para recoñecer o valor do patrimonio cultural, conservalo, melloralo e emprender accións para o seu uso responsable.			1-2-4-5	1		4	1	1
OBX4 - Identificar as causas e consecuencias da intervención humana na contorna, desde os puntos de vista social, económico, cultural, tecnolóxico e ambiental, para mellorar a capacidade de afrontar problemas, buscar solucións e actuar de maneira individual e cooperativa na súa resolución, e para poñer en práctica estilos de vida sustentables e consecuentes co respecto, o coidado e a protección das persoas e do planeta.	5		2-5		4	1-3-4	1	
OBX5 - Observar, comprender e interpretar continuidades e cambios do medio natural, social e cultural, analizando relacións de causalidade, simultaneidade e sucesión, para explicar e valorar as relacións entre diferentes elementos e acontecementos.	3		4		4	1-3	2	1
OBX6 - Recoñecer e valorar a diversidade e a igualdade de xénero, mostrando empatía e respecto por outras culturas e reflexionando sobre cuestións éticas, para contribuír ao benestar individual e colectivo dunha sociedade en continua transformación e ao logro dos valores de integración europea.		3			3	1-2-3		1
OBX7 - Participar na contorna e na vida social de forma eficaz e construtiva desde o respecto aos valores democráticos, os dereitos humanos e da infancia e os principios e valores da Constitución española e a Unión Europea, valorando a función do Estado e as súas institucións no mantemento da paz e seguridade integral cidadá, para xerar interaccións respectuosas e equitativas e promover a resolución pacífica e dialogada dos conflitos.	5				1	1-2-3		1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Vixiamos as misións espaciais.	Esta situación de aprendizaxe pretende dar a coñecer a situación actual do espazo máis próximo á Terra, sinalando que as persoas estamos a ser responsables da súa deterioración. Unha deterioración causada polo lixo espacial que estamos a xerar coas misións espaciais, e que podería agravarse co paso dos anos.	17	12	X		
2	Ollo ao termómetro! Que está a pasar?	Esta situación de aprendizaxe pretende dar a coñecer a situación actual do cambio climático a partir das últimas investigacións realizadas pola comunidade científica. Durante toda a unidade recálcase que a responsabilidade principal á hora de deter este proceso é dos gobernos e as grandes empresas, pero hai pequenos xestos que toda a cidadanía pode realizar no seu día a día e que poden ter un impacto moi positivo.	17	12	X		
3	Como organizamos a tanta xente?	Esta situación de aprendizaxe parte da gran cantidade de persoas que habitan ao longo do planeta Terra. Ademais, achega o alumnado a como avances en aspectos relacionados con ciencia e/ou tecnoloxía contribuíron á transformación das cifras das variables demográficas. Isto deberá enriquecerse ao longo da unidade con diversos cambios culturais e/ou sociais que tamén transforman esas variables.	17	12		X	
4	Creando empresas	Esta situación de aprendizaxe parte de exemplos concretos nos que se pon de manifesto a importancia que teñen as distintas empresas para asegurar a subministración de produtos específicos que xogan un importante papel na nosa vida cotiá. Ademais, faise mención á sostibilidade que deben cumprir as empresas para garantir un correcto desenvolvemento futuro.	17	12		X	
5	Rastrexamos pegadas da Idade Media	Invitarase o alumnado a afondar na súa investigación sobre personaxes femininos influentes na Idade Media, recuperando, conservando e difundindo as pegadas femininas na nosa historia.	17	12			X
6	A Idade Moderna, un mercado global	Implica na reflexión sobre a necesidade de crear redes de cooperación e alianzas	15	10			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
6	A Idade Moderna, un mercado global	internacionais que impulsen o desenvolvemento económico e o progreso social dos países en vías de desenvolvemento. Para iso, utilizaranse as conclusións e aprendizaxes adquiridas co momento actual no noso contexto e outros territorios e pobos.	15	10			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Vixiamos as misións espaciais.	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas sobre o medio natural, social ou cultural, mostrando e mantendo a curiosidade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.	PE	80
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.2 - Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural, mostrando comprensión das relacións que se establecen.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.1 - Analizar os procesos xeográficos, históricos e culturais que conformaron a sociedade actual, valorando a diversidade etnocultural ou afectivo-sexual e a cohesión social, e mostrando empatía e respecto por outras culturas e a igualdade de xénero.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Explicar o funcionamento xeral dos órganos de goberno do concello, das comunidades autónomas, do Estado español e da Unión Europea, valorando as súas funcións e a xestión dos servizos públicos para a cidadanía.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.2 - Analizar relacións de causalidade, simultaneidade e sucesión entre diferentes elementos do medio social e cultural desde a Idade Media ata a actualidade, situando cronoloxicamente os feitos.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.3 - Coñecer persoas, grupos sociais relevantes e formas de vida das sociedades desde a Idade Media ata a actualidade, incorporando a perspectiva de xénero, situándoas cronoloxicamente e identificando trazos significativos sociais en distintas épocas da historia.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.	TI	20
CA1.4 - Realizar experimentos guiados, utilizando diferentes técnicas de indagación e modelos, empregando de forma segura os instrumentos e dispositivos apropiados, realizando observacións e medicións precisas e rexistrándoas correctamente.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.1 - Identificar e analizar as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural, social e cultural a través da indagación utilizando as ferramentas e procesos adecuados.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Promover estilos de vida sustentable e consecuentes co respecto, os coidados, a corresponsabilidade e a protección das persoas e do planeta, a partir da análise crítica da intervención humana na contorna.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.4 - Participar con actitude emprendedora na procura, contraste e avaliación de propostas para afrontar problemas ecosociais, buscar solucións e actuar para a súa resolución, a partir da análise crítica das causas e consecuencias da intervención humana na contorna.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.2 - Promover actitudes de igualdade de xénero e condutas non sexistas, analizando e contrastando diferentes modelos na nosa sociedade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.3 - Resolver de forma pacífica e dialogada os conflitos, promovendo unha interacción respectuosa e equitativa a partir da linguaxe inclusiva e non violenta e explicando e exercitando as principais normas, dereitos, deberes e liberdades que forman parte da Constitución española e da de Unión Europea, e coñecendo a función que o Estado e as súas institucións desempeñan no mantemento da paz, a seguridade integral cidadá e o recoñecemento das vítimas da violencia.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.1 - Valorar, protexer e mostrar actitudes de conservación e mellora do patrimonio natural e cultural a través de propostas e accións que reflictan compromisos e condutas en favor da sustentabilidade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Fases da investigación científica (observación, formulación de preguntas e predicións, planificación e realización de experimentos, recollida e análises de información e datos, comunicación de resultados...). - Instrumentos e dispositivos apropiados para realizar observacións e medicións precisas de acordo coas necesidades da investigación. - Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións.

Contidos
- A ciencia, a tecnoloxía, a enxeñería e as matemáticas como actividades humanas. As profesións STEM na actualidade desde unha perspectiva de xénero. - Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual. - Estratexias de recollida, almacenamento e representación de datos para facilitar a súa comprensión e análise. - A Terra, o universo e o Sistema Solar. Movementos terrestres e fases lunares. - O clima e o planeta. Tipos de clima en Galicia e en España. Elementos e factores climáticos. - Cartografía, planos, mapas e planisferios. Escalas e símbolos convencionais de mapas, elaboración de itinerarios. - O cambio climático do local ao global: causas e consecuencias. Medidas de mitigación e adaptación. - O desenvolvemento sustentable. A actividade humana sobre o espazo e a explotación dos recursos. A actividade económica e a distribución da riqueza: desigualdade social e rexional no mundo e en España. Os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable. - Estilos de vida sustentable: os límites do planeta e o esgotamento de recursos. - Historia e cultura das minorías étnicas presentes no noso país: diversidade cultural e lingüística de Galicia. - A cultura de paz e non violencia. O pensamento crítico como ferramenta para a análise dos conflitos de intereses. O recoñecemento das vítimas da violencia. - A organización política. Principais entidades políticas e administrativas da contorna local, provincial e autonómica en Galicia. Sistemas de representación e de participación política. - A memoria democrática. Análise multicausal do proceso de construción da democracia en España. - Galicia. Principais institucións, valores e funcións. - Migracións e diversidade cultural. As principais variables demográficas e a súa representación gráfica. Os comportamentos da poboación e a súa evolución. Os movementos migratorios e a apreciación da diversidade cultural. Contraste entre zonas urbanas e de - Igualdade de xénero e condutas non sexistas. Crítica dos estereotipos e roles nos distintos ámbitos: académico, profesional, social e cultural. Accións para a igualdade efectiva entre mulleres e homes. - Seguridade viaria. Normas básicas de circulación, sinais de tráfico e marcas viarios. Condutas e hábitos viarios correctos. Causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico. - As fontes históricas: clasificación e utilización das distintas fontes (orais, escritas, patrimoniais). - O tempo histórico na Idade Media: o Camiño de Santiago, o Románico e o Gótico, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos. - O tempo histórico na Idade Moderna: os descubrimentos, o Renacemento e o Barroco, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos. - As expresións artísticas e culturais medievais, modernas e contemporáneas en Galicia e a súa contextualización histórica desde unha perspectiva de xénero. A función da arte e a cultura no mundo actual. - O patrimonio natural e cultural como ben e recurso; o seu uso, coidado e conservación.

UD	Título da UD	Duración
2	Ollo ao termómetro! Que está a pasar?	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural, mostrando comprensión das relacións que se establecen.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.	PE	80
CA2.3 - Promover estilos de vida sustentable e consecuentes co respecto, os coidados, a corresponsabilidade e a protección das persoas e do planeta, a partir da análise crítica da intervención humana na contorna.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.1 - Analizar os procesos xeográficos, históricos e culturais que conformaron a sociedade actual, valorando a diversidade etnocultural ou afectivo-sexual e a cohesión social, e mostrando empatía e respecto por outras culturas e a igualdade de xénero.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.	TI	20
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas sobre o medio natural, social ou cultural, mostrando e mantendo a curiosidade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Realizar experimentos guiados, utilizando diferentes técnicas de indagación e modelos, empregando de forma segura os instrumentos e dispositivos apropiados, realizando observacións e medicións precisas e rexistrándoas correctamente.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.1 - Identificar e analizar as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural, social e cultural a través da indagación utilizando as ferramentas e procesos adecuados.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.4 - Participar con actitude emprendedora na procura, contraste e avaliación de propostas para afrontar problemas ecosociais, buscar solucións e actuar para a súa resolución, a partir da análise crítica das causas e consecuencias da intervención humana na contorna.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.2 - Promover actitudes de igualdade de xénero e condutas non sexistas, analizando e contrastando diferentes modelos na nosa sociedade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.3 - Resolver de forma pacífica e dialogada os conflitos, promovendo unha interacción respectuosa e equitativa a partir da linguaxe inclusiva e non violenta e explicando e exercitando as principais normas, dereitos, deberes e liberdades que forman parte da Constitución española e da de Unión Europea, e coñecendo a función que o Estado e as súas institucións desempeñan no mantemento da paz, a seguridade integral cidadá e o recoñecemento das vítimas da violencia.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.4 - Explicar o funcionamento xeral dos órganos de goberno do concello, das comunidades autónomas, do Estado español e da Unión Europea, valorando as súas funcións e a xestión dos servizos públicos para a cidadanía.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Valorar, protexer e mostrar actitudes de conservación e mellora do patrimonio natural e cultural a través de propostas e accións que reflictan compromisos e condutas en favor da sustentabilidade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.2 - Analizar relacións de causalidade, simultaneidade e sucesión entre diferentes elementos do medio social e cultural desde a Idade Media ata a actualidade, situando cronoloxicamente os feitos.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.3 - Coñecer persoas, grupos sociais relevantes e formas de vida das sociedades desde a Idade Media ata a actualidade, incorporando a perspectiva de xénero, situándoas cronoloxicamente e identificando trazos significativos sociais en distintas épocas da historia.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Fases da investigación científica (observación, formulación de preguntas e predicións, planificación e realización de experimentos, recollida e análises de información e datos, comunicación de resultados...).
- Instrumentos e dispositivos apropiados para realizar observacións e medicións precisas de acordo coas necesidades da investigación.
- Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións.
- Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións.
- A ciencia, a tecnoloxía, a enxeñería e as matemáticas como actividades humanas. As profesións STEM na actualidade desde unha perspectiva de xénero.
- Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual.
- Estratexias de recollida, almacenamento e representación de datos para facilitar a súa comprensión e análise.
- A Terra, o universo e o Sistema Solar. Movementos terrestres e fases lunares.
- O clima e o planeta. Tipos de clima en Galicia e en España. Elementos e factores climáticos.
- Cartografía, planos, mapas e planisferios. Escalas e símbolos convencionais de mapas, elaboración de itinerarios.
- O cambio climático do local ao global: causas e consecuencias. Medidas de mitigación e adaptación.
- O desenvolvemento sustentable. A actividade humana sobre o espazo e a explotación dos recursos. A actividade económica e a distribución da riqueza: desigualdade social e rexional no mundo e en España. Os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.

Contidos
- Estilos de vida sustentable: os límites do planeta e o esgotamento de recursos. - Historia e cultura das minorías étnicas presentes no noso país: diversidade cultural e lingüística de Galicia. - A cultura de paz e non violencia. O pensamento crítico como ferramenta para a análise dos conflitos de intereses. O recoñecemento das vítimas da violencia. - A organización política. Principais entidades políticas e administrativas da contorna local, provincial e autonómica en Galicia. Sistemas de representación e de participación política. - A memoria democrática. Análise multicausal do proceso de construción da democracia en España. - Galicia. Principais institucións, valores e funcións. - Migracións e diversidade cultural. As principais variables demográficas e a súa representación gráfica. Os comportamentos da poboación e a súa evolución. Os movementos migratorios e a apreciación da diversidade cultural. Contraste entre zonas urbanas e de - Igualdade de xénero e condutas non sexistas. Crítica dos estereotipos e roles nos distintos ámbitos: académico, profesional, social e cultural. Accións para a igualdade efectiva entre mulleres e homes. - Seguridade viaria. Normas básicas de circulación, sinais de tráfico e marcas viarios. Condutas e hábitos viarios correctos. Causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico. - As fontes históricas: clasificación e utilización das distintas fontes (orais, escritas, patrimoniais). - O tempo histórico na Idade Media: o Camiño de Santiago, o Románico e o Gótico, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos. - O tempo histórico na Idade Moderna: os descubrimentos, o Renacemento e o Barroco, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos. - As expresións artísticas e culturais medievais, modernas e contemporáneas en Galicia e a súa contextualización histórica desde unha perspectiva de xénero. A función da arte e a cultura no mundo actual. - O patrimonio natural e cultural como ben e recurso; o seu uso, coidado e conservación.

UD	**Título da UD**	**Duración**
3	Como organizamos a tanta xente?	12

Criterios de avaliación	**Mínimos de consecución**	**IA**	**%**
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas sobre o medio natural, social ou cultural, mostrando e mantendo a curiosidade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.	PE	80

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Realizar experimentos guiados, utilizando diferentes técnicas de indagación e modelos, empregando de forma segura os instrumentos e dispositivos apropiados, realizando observacións e medicións precisas e rexistrándoas correctamente.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.1 - Identificar e analizar as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural, social e cultural a través da indagación utilizando as ferramentas e procesos adecuados.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.4 - Explicar o funcionamento xeral dos órganos de goberno do concello, das comunidades autónomas, do Estado español e da Unión Europea, valorando as súas funcións e a xestión dos servizos públicos para a cidadanía.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.3 - Coñecer persoas, grupos sociais relevantes e formas de vida das sociedades desde a Idade Media ata a actualidade, incorporando a perspectiva de xénero, situándoas cronoloxicamente e identificando trazos significativos sociais en distintas épocas da historia.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.	TI	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural, mostrando comprensión das relacións que se establecen.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.3 - Promover estilos de vida sustentable e consecuentes co respecto, os coidados, a corresponsabilidade e a protección das persoas e do planeta, a partir da análise crítica da intervención humana na contorna.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.4 - Participar con actitude emprendedora na procura, contraste e avaliación de propostas para afrontar problemas ecosociais, buscar solucións e actuar para a súa resolución, a partir da análise crítica das causas e consecuencias da intervención humana na contorna.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.1 - Analizar os procesos xeográficos, históricos e culturais que conformaron a sociedade actual, valorando a diversidade etnocultural ou afectivo-sexual e a cohesión social, e mostrando empatía e respecto por outras culturas e a igualdade de xénero.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.2 - Promover actitudes de igualdade de xénero e condutas non sexistas, analizando e contrastando diferentes modelos na nosa sociedade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.3 - Resolver de forma pacífica e dialogada os conflitos, promovendo unha interacción respectuosa e equitativa a partir da linguaxe inclusiva e non violenta e explicando e exercitando as principais normas, dereitos, deberes e liberdades que forman parte da Constitución española e da de Unión Europea, e coñecendo a función que o Estado e as súas institucións desempeñan no mantemento da paz, a seguridade integral cidadá e o recoñecemento das vítimas da violencia.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Valorar, protexer e mostrar actitudes de conservación e mellora do patrimonio natural e cultural a través de propostas e accións que reflictan compromisos e condutas en favor da sustentabilidade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.2 - Analizar relacións de causalidade, simultaneidade e sucesión entre diferentes elementos do medio social e cultural desde a Idade Media ata a actualidade, situando cronoloxicamente os feitos.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Fases da investigación científica (observación, formulación de preguntas e predicións, planificación e realización de experimentos, recollida e análises de información e datos, comunicación de resultados...).
- Instrumentos e dispositivos apropiados para realizar observacións e medicións precisas de acordo coas necesidades da investigación.
- Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións.
- Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións.
- A ciencia, a tecnoloxía, a enxeñería e as matemáticas como actividades humanas. As profesións STEM na actualidade desde unha perspectiva de xénero.
- Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual.
- Estratexias de recollida, almacenamento e representación de datos para facilitar a súa comprensión e análise.
- A Terra, o universo e o Sistema Solar. Movementos terrestres e fases lunares.
- O clima e o planeta. Tipos de clima en Galicia e en España. Elementos e factores climáticos.
- Cartografía, planos, mapas e planisferios. Escalas e símbolos convencionais de mapas, elaboración de itinerarios.
- O cambio climático do local ao global: causas e consecuencias. Medidas de mitigación e adaptación.
- O desenvolvemento sustentable. A actividade humana sobre o espazo e a explotación dos recursos. A actividade económica e a distribución da riqueza: desigualdade social e rexional no mundo e en España. Os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.
- Estilos de vida sustentable: os límites do planeta e o esgotamento de recursos.
- Historia e cultura das minorías étnicas presentes no noso país: diversidade cultural e lingüística de Galicia.
- A cultura de paz e non violencia. O pensamento crítico como ferramenta para a análise dos conflitos de intereses. O recoñecemento das vítimas da violencia.
- A organización política. Principais entidades políticas e administrativas da contorna local, provincial e autonómica en Galicia. Sistemas de representación e de participación política.

Contidos
- A memoria democrática. Análise multicausal do proceso de construción da democracia en España. - Galicia. Principais institucións, valores e funcións. - Migracións e diversidade cultural. As principais variables demográficas e a súa representación gráfica. Os comportamentos da poboación e a súa evolución. Os movementos migratorios e a apreciación da diversidade cultural. Contraste entre zonas urbanas e de - Igualdade de xénero e condutas non sexistas. Crítica dos estereotipos e roles nos distintos ámbitos: académico, profesional, social e cultural. Accións para a igualdade efectiva entre mulleres e homes. - Seguridade viaria. Normas básicas de circulación, sinais de tráfico e marcas viarios. Condutas e hábitos viarios correctos. Causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico. - As fontes históricas: clasificación e utilización das distintas fontes (orais, escritas, patrimoniais). - O tempo histórico na Idade Media: o Camiño de Santiago, o Románico e o Gótico, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos. - O tempo histórico na Idade Moderna: os descubrimentos, o Renacemento e o Barroco, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos. - As expresións artísticas e culturais medievais, modernas e contemporáneas en Galicia e a súa contextualización histórica desde unha perspectiva de xénero. A función da arte e a cultura no mundo actual. - O patrimonio natural e cultural como ben e recurso; o seu uso, coidado e conservación.

UD	Título da UD	Duración
4	Creando empresas	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas sobre o medio natural, social ou cultural, mostrando e mantendo a curiosidade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.	PE	80
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar e analizar as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural, social e cultural a través da indagación utilizando as ferramentas e procesos adecuados.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.2 - Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural, mostrando comprensión das relacións que se establecen.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.3 - Promover estilos de vida sustentable e consecuentes co respecto, os coidados, a corresponsabilidade e a protección das persoas e do planeta, a partir da análise crítica da intervención humana na contorna.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.1 - Analizar os procesos xeográficos, históricos e culturais que conformaron a sociedade actual, valorando a diversidade etnocultural ou afectivo-sexual e a cohesión social, e mostrando empatía e respecto por outras culturas e a igualdade de xénero.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.2 - Promover actitudes de igualdade de xénero e condutas non sexistas, analizando e contrastando diferentes modelos na nosa sociedade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.4 - Explicar o funcionamento xeral dos órganos de goberno do concello, das comunidades autónomas, do Estado español e da Unión Europea, valorando as súas funcións e a xestión dos servizos públicos para a cidadanía.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Analizar relacións de causalidade, simultaneidade e sucesión entre diferentes elementos do medio social e cultural desde a Idade Media ata a actualidade, situando cronoloxicamente os feitos.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.	TI	20
CA1.4 - Realizar experimentos guiados, utilizando diferentes técnicas de indagación e modelos, empregando de forma segura os instrumentos e dispositivos apropiados, realizando observacións e medicións precisas e rexistrándoas correctamente.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.4 - Participar con actitude emprendedora na procura, contraste e avaliación de propostas para afrontar problemas ecosociais, buscar solucións e actuar para a súa resolución, a partir da análise crítica das causas e consecuencias da intervención humana na contorna.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.3 - Resolver de forma pacífica e dialogada os conflitos, promovendo unha interacción respectuosa e equitativa a partir da linguaxe inclusiva e non violenta e explicando e exercitando as principais normas, dereitos, deberes e liberdades que forman parte da Constitución española e da de Unión Europea, e coñecendo a función que o Estado e as súas institucións desempeñan no mantemento da paz, a seguridade integral cidadá e o recoñecemento das vítimas da violencia.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.1 - Valorar, protexer e mostrar actitudes de conservación e mellora do patrimonio natural e cultural a través de propostas e accións que reflictan compromisos e condutas en favor da sustentabilidade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Coñecer persoas, grupos sociais relevantes e formas de vida das sociedades desde a Idade Media ata a actualidade, incorporando a perspectiva de xénero, situándoas cronoloxicamente e identificando trazos significativos sociais en distintas épocas da historia.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Fases da investigación científica (observación, formulación de preguntas e predicións, planificación e realización de experimentos, recollida e análises de información e datos, comunicación de resultados...).
- Instrumentos e dispositivos apropiados para realizar observacións e medicións precisas de acordo coas necesidades da investigación.
- Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións.
- Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións.
- A ciencia, a tecnoloxía, a enxeñería e as matemáticas como actividades humanas. As profesións STEM na actualidade desde unha perspectiva de xénero.
- Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual.
- Estratexias de recollida, almacenamento e representación de datos para facilitar a súa comprensión e análise.
- A Terra, o universo e o Sistema Solar. Movementos terrestres e fases lunares.
- O clima e o planeta. Tipos de clima en Galicia e en España. Elementos e factores climáticos.
- Cartografía, planos, mapas e planisferios. Escalas e símbolos convencionais de mapas, elaboración de itinerarios.
- O cambio climático do local ao global: causas e consecuencias. Medidas de mitigación e adaptación.
- O desenvolvemento sustentable. A actividade humana sobre o espazo e a explotación dos recursos. A actividade económica e a distribución da riqueza: desigualdade social e rexional no mundo e en España. Os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.
- Estilos de vida sustentable: os límites do planeta e o esgotamento de recursos.
- Historia e cultura das minorías étnicas presentes no noso país: diversidade cultural e lingüística de Galicia.
- A cultura de paz e non violencia. O pensamento crítico como ferramenta para a análise dos conflitos de intereses. O recoñecemento das vítimas da violencia.
- A organización política. Principais entidades políticas e administrativas da contorna local, provincial e autonómica en Galicia. Sistemas de representación e de participación política.
- A memoria democrática. Análise multicausal do proceso de construción da democracia en España.
- Galicia. Principais institucións, valores e funcións.
- Migracións e diversidade cultural. As principais variables demográficas e a súa representación gráfica. Os comportamentos da poboación e a súa evolución. Os movementos migratorios e a apreciación da diversidade cultural. Contraste entre zonas urbanas e de
- Igualdade de xénero e condutas non sexistas. Crítica dos estereotipos e roles nos distintos ámbitos: académico, profesional, social e cultural. Accións para a igualdade efectiva entre mulleres e homes.

Contidos
- Seguridade viaria. Normas básicas de circulación, sinais de tráfico e marcas viarios. Condutas e hábitos viarios correctos. Causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico. - As fontes históricas: clasificación e utilización das distintas fontes (orais, escritas, patrimoniais). - O tempo histórico na Idade Media: o Camiño de Santiago, o Románico e o Gótico, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos. - O tempo histórico na Idade Moderna: os descubrimentos, o Renacemento e o Barroco, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos. - As expresións artísticas e culturais medievais, modernas e contemporáneas en Galicia e a súa contextualización histórica desde unha perspectiva de xénero. A función da arte e a cultura no mundo actual. - O patrimonio natural e cultural como ben e recurso; o seu uso, coidado e conservación.

UD	Título da UD	Duración
5	Rastrexamos pegadas da Idade Media	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas sobre o medio natural, social ou cultural, mostrando e mantendo a curiosidade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.	PE	80
CA2.1 - Identificar e analizar as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural, social e cultural a través da indagación utilizando as ferramentas e procesos adecuados.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.2 - Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural, mostrando comprensión das relacións que se establecen.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.3 - Promover estilos de vida sustentable e consecuentes co respecto, os coidados, a corresponsabilidade e a protección das persoas e do planeta, a partir da análise crítica da intervención humana na contorna.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Analizar os procesos xeográficos, históricos e culturais que conformaron a sociedade actual, valorando a diversidade etnocultural ou afectivo-sexual e a cohesión social, e mostrando empatía e respecto por outras culturas e a igualdade de xénero.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.4 - Explicar o funcionamento xeral dos órganos de goberno do concello, das comunidades autónomas, do Estado español e da Unión Europea, valorando as súas funcións e a xestión dos servizos públicos para a cidadanía.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.2 - Analizar relacións de causalidade, simultaneidade e sucesión entre diferentes elementos do medio social e cultural desde a Idade Media ata a actualidade, situando cronoloxicamente os feitos.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.	TI	20
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA1.4 - Realizar experimentos guiados, utilizando diferentes técnicas de indagación e modelos, empregando de forma segura os instrumentos e dispositivos apropiados, realizando observacións e medicións precisas e rexistrándoas correctamente.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Participar con actitude emprendedora na procura, contraste e avaliación de propostas para afrontar problemas ecosociais, buscar solucións e actuar para a súa resolución, a partir da análise crítica das causas e consecuencias da intervención humana na contorna.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.2 - Promover actitudes de igualdade de xénero e condutas non sexistas, analizando e contrastando diferentes modelos na nosa sociedade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.3 - Resolver de forma pacífica e dialogada os conflitos, promovendo unha interacción respectuosa e equitativa a partir da linguaxe inclusiva e non violenta e explicando e exercitando as principais normas, dereitos, deberes e liberdades que forman parte da Constitución española e da de Unión Europea, e coñecendo a función que o Estado e as súas institucións desempeñan no mantemento da paz, a seguridade integral cidadá e o recoñecemento das vítimas da violencia.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.1 - Valorar, protexer e mostrar actitudes de conservación e mellora do patrimonio natural e cultural a través de propostas e accións que reflictan compromisos e condutas en favor da sustentabilidade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.3 - Coñecer persoas, grupos sociais relevantes e formas de vida das sociedades desde a Idade Media ata a actualidade, incorporando a perspectiva de xénero, situándoas cronoloxicamente e identificando trazos significativos sociais en distintas épocas da historia.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Fases da investigación científica (observación, formulación de preguntas e predicións, planificación e realización de experimentos, recollida e análises de información e datos, comunicación de resultados...).
- Instrumentos e dispositivos apropiados para realizar observacións e medicións precisas de acordo coas necesidades da investigación.
- Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións.
- Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións.

Contidos
- A ciencia, a tecnoloxía, a enxeñería e as matemáticas como actividades humanas. As profesións STEM na actualidade desde unha perspectiva de xénero. - Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual. - Estratexias de recollida, almacenamento e representación de datos para facilitar a súa comprensión e análise. - A Terra, o universo e o Sistema Solar. Movementos terrestres e fases lunares. - O clima e o planeta. Tipos de clima en Galicia e en España. Elementos e factores climáticos. - Cartografía, planos, mapas e planisferios. Escalas e símbolos convencionais de mapas, elaboración de itinerarios. - O cambio climático do local ao global: causas e consecuencias. Medidas de mitigación e adaptación. - O desenvolvemento sustentable. A actividade humana sobre o espazo e a explotación dos recursos. A actividade económica e a distribución da riqueza: desigualdade social e rexional no mundo e en España. Os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable. - Estilos de vida sustentable: os límites do planeta e o esgotamento de recursos. - Historia e cultura das minorías étnicas presentes no noso país: diversidade cultural e lingüística de Galicia. - A cultura de paz e non violencia. O pensamento crítico como ferramenta para a análise dos conflitos de intereses. O recoñecemento das vítimas da violencia. - A organización política. Principais entidades políticas e administrativas da contorna local, provincial e autonómica en Galicia. Sistemas de representación e de participación política. - A memoria democrática. Análise multicausal do proceso de construción da democracia en España. - Galicia. Principais institucións, valores e funcións. - Migracións e diversidade cultural. As principais variables demográficas e a súa representación gráfica. Os comportamentos da poboación e a súa evolución. Os movementos migratorios e a apreciación da diversidade cultural. Contraste entre zonas urbanas e de - Igualdade de xénero e condutas non sexistas. Crítica dos estereotipos e roles nos distintos ámbitos: académico, profesional, social e cultural. Accións para a igualdade efectiva entre mulleres e homes. - Seguridade viaria. Normas básicas de circulación, sinais de tráfico e marcas viarios. Condutas e hábitos viarios correctos. Causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico. - As fontes históricas: clasificación e utilización das distintas fontes (orais, escritas, patrimoniais). - O tempo histórico na Idade Media: o Camiño de Santiago, o Románico e o Gótico, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos. - O tempo histórico na Idade Moderna: os descubrimentos, o Renacemento e o Barroco, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos. - As expresións artísticas e culturais medievais, modernas e contemporáneas en Galicia e a súa contextualización histórica desde unha perspectiva de xénero. A función da arte e a cultura no mundo actual. - O patrimonio natural e cultural como ben e recurso; o seu uso, coidado e conservación.

UD	Título da UD	Duración
6	A Idade Moderna, un mercado global	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar e analizar as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural, social e cultural a través da indagación utilizando as ferramentas e procesos adecuados.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.	PE	80
CA2.3 - Promover estilos de vida sustentable e consecuentes co respecto, os coidados, a corresponsabilidade e a protección das persoas e do planeta, a partir da análise crítica da intervención humana na contorna.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.1 - Analizar os procesos xeográficos, históricos e culturais que conformaron a sociedade actual, valorando a diversidade etnocultural ou afectivo-sexual e a cohesión social, e mostrando empatía e respecto por outras culturas e a igualdade de xénero.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.2 - Analizar relacións de causalidade, simultaneidade e sucesión entre diferentes elementos do medio social e cultural desde a Idade Media ata a actualidade, situando cronoloxicamente os feitos.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.3 - Coñecer persoas, grupos sociais relevantes e formas de vida das sociedades desde a Idade Media ata a actualidade, incorporando a perspectiva de xénero, situándoas cronoloxicamente e identificando trazos significativos sociais en distintas épocas da historia.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.	TI	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas sobre o medio natural, social ou cultural, mostrando e mantendo a curiosidade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA1.4 - Realizar experimentos guiados, utilizando diferentes técnicas de indagación e modelos, empregando de forma segura os instrumentos e dispositivos apropiados, realizando observacións e medicións precisas e rexistrándoas correctamente.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.2 - Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural, mostrando comprensión das relacións que se establecen.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA2.4 - Participar con actitude emprendedora na procura, contraste e avaliación de propostas para afrontar problemas ecosociais, buscar solucións e actuar para a súa resolución, a partir da análise crítica das causas e consecuencias da intervención humana na contorna.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.2 - Promover actitudes de igualdade de xénero e condutas non sexistas, analizando e contrastando diferentes modelos na nosa sociedade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Resolver de forma pacífica e dialogada os conflitos, promovendo unha interacción respectuosa e equitativa a partir da linguaxe inclusiva e non violenta e explicando e exercitando as principais normas, dereitos, deberes e liberdades que forman parte da Constitución española e da de Unión Europea, e coñecendo a función que o Estado e as súas institucións desempeñan no mantemento da paz, a seguridade integral cidadá e o recoñecemento das vítimas da violencia.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA3.4 - Explicar o funcionamento xeral dos órganos de goberno do concello, das comunidades autónomas, do Estado español e da Unión Europea, valorando as súas funcións e a xestión dos servizos públicos para a cidadanía.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		
CA4.1 - Valorar, protexer e mostrar actitudes de conservación e mellora do patrimonio natural e cultural a través de propostas e accións que reflictan compromisos e condutas en favor da sustentabilidade.	Os estándares de aprendizaxe avaliables que figuran considéranse os mínimos esixibles, polo tanto, para que o alumno supere a materia debe alcanzar polo menos o 50% da calificación máxima global de cada evaluación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Fases da investigación científica (observación, formulación de preguntas e predicións, planificación e realización de experimentos, recollida e análises de información e datos, comunicación de resultados...). - Instrumentos e dispositivos apropiados para realizar observacións e medicións precisas de acordo coas necesidades da investigación. - Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións. - A ciencia, a tecnoloxía, a enxeñería e as matemáticas como actividades humanas. As profesións STEM na actualidade desde unha perspectiva de xénero. - Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual. - Estratexias de recollida, almacenamento e representación de datos para facilitar a súa comprensión e análise. - A Terra, o universo e o Sistema Solar. Movementos terrestres e fases lunares. - O clima e o planeta. Tipos de clima en Galicia e en España. Elementos e factores climáticos. - Cartografía, planos, mapas e planisferios. Escalas e símbolos convencionais de mapas, elaboración de itinerarios. - O cambio climático do local ao global: causas e consecuencias. Medidas de mitigación e adaptación. - O desenvolvemento sustentable. A actividade humana sobre o espazo e a explotación dos recursos. A actividade económica e a distribución da riqueza: desigualdade social e rexional no mundo e en España. Os Obxectivos de

Contidos
- Desenvolvemento Sustentable. - Estilos de vida sustentable: os límites do planeta e o esgotamento de recursos. - Historia e cultura das minorías étnicas presentes no noso país: diversidade cultural e lingüística de Galicia. - A cultura de paz e non violencia. O pensamento crítico como ferramenta para a análise dos conflitos de intereses. O recoñecemento das vítimas da violencia. - A organización política. Principais entidades políticas e administrativas da contorna local, provincial e autonómica en Galicia. Sistemas de representación e de participación política. - A memoria democrática. Análise multicausal do proceso de construción da democracia en España. - Galicia. Principais institucións, valores e funcións. - Migracións e diversidade cultural. As principais variables demográficas e a súa representación gráfica. Os comportamentos da poboación e a súa evolución. Os movementos migratorios e a apreciación da diversidade cultural. Contraste entre zonas urbanas e de - Igualdade de xénero e condutas non sexistas. Crítica dos estereotipos e roles nos distintos ámbitos: académico, profesional, social e cultural. Accións para a igualdade efectiva entre mulleres e homes. - Seguridade viaria. Normas básicas de circulación, sinais de tráfico e marcas viarios. Condutas e hábitos viarios correctos. Causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico. - As fontes históricas: clasificación e utilización das distintas fontes (orais, escritas, patrimoniais). - O tempo histórico na Idade Media: o Camiño de Santiago, o Románico e o Gótico, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos. - O tempo histórico na Idade Moderna: os descubrimentos, o Renacemento e o Barroco, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos. - As expresións artísticas e culturais medievais, modernas e contemporáneas en Galicia e a súa contextualización histórica desde unha perspectiva de xénero. A función da arte e a cultura no mundo actual. - O patrimonio natural e cultural como ben e recurso; o seu uso, coidado e conservación.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A acción docente na área de Ciencias Sociais terá en especial consideración as seguintes recomendacións:
Partir do vocabulario e dos coñecementos previos do alumno, buscando como obxectivo a adquisición e uso de vocabulario propio das ciencias sociais.
Relacionar as actividades de aprendizaxe coa vida do alumnado e aproveitando os recursos do contorno.
Utilizar sistematicamente recursos que faciliten a visualización dos feitos xeográficos, históricos e elementos da paisaxe (representacións cartográficas, mapas, atlas, fotografías e imaxes sintéticas, etc.).
Fomentar o esforzo como elemento esencial do proceso de aprendizaxe e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe e espírito emprendedor.
Usar sistemas de localización xeográfica que permitan localizar feitos xeográficos e elementos do relevo (Cartomur, Google Earth, etc.).
Incorporar recursos audiovisuais de maneira habitual para visualizar determinados contidos da área (feitos históricos, características de ecosistemas, etc.).
Realizar tarefas manipulativas nas que, mediante o uso de técnicas plásticas, se poidan consolidar as aprendizaxes propias da área (modelado con arxila e outros materiais).
Realizar traballos e presentacións a nivel individual, así como en equipo, que supoñan a elaboración dun produto significativo a raíz da busca, selección e organización de información de carácter social, xeográfico ou histórico, mostrando habilidade para traballar tanto individualmente como de maneira colaborativa.
Incluír exposicións ou debates previamente preparados sobre contidos propios da área, na actividade cotiá da aula,

na que usen vocabulario específico da mesma con precisión.
Crear un recuncho de comprensión lectora con recursos variados que poidan ser de interese para o alumnado (cómics históricos, atlas e revistas divulgativas, etc.) que poidan ser usados polos alumnos que finalizasen as tarefas asignadas a modo de actividade de ocio.

En caso de ter que realizar sesións académicas a distancia, intentarase seguir un patrón similar ás clases presenciais.

Explicacións e nova materia sempre coa axuda da profesora, a través de videoconferencias, mediante Zoom ou Meet seguindo un horario preestablecido.

As actividades para lograr a mellor comprensión e afianzar a materia, así como outras de labor de investigación para fortalecer a súa labor na procura de coñecementos, afondar en novas relacionadas e desenvolvemento de pensamento crítico, serán a través da aula virtual preferentemente , utilizaremos Google Classroom, que é unha ferramenta de Google, na que se pode xestionar a clase de xeito colaborativo. pero tamén mediante o chat (WhatsApp) ou os medios que se adapten ao alumno/a-actividade.

Para aquel alumnado que non teña conectividade, haberá un seguimento mediante outros medios. Asignación e entrega de traballo por semanas.
Todo o alumnado terá apoio telefónico sempre que o precise en horario predeterminado.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
A continuación faremos referencia aos recursos empregados como medio para canalizar a acción docente durante o curso escolar.

Uso das TIC de maneira habitual.
Aplicacións sinxelas que permitan realizar presentacións.
Recursos audiovisuais, prioritariamente o uso de fotografías e vídeos sinxelos.
Materiais e recursos manipulativos.
Uso das actividades interactivas, animacións, vídeos, autoavaliacións, etc., do contorno Anayadixital.
Uso do contorno Classroom para a interacción profesor-alumno de maneira individualizada.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial levarase a cabo na segunda semana do inicio do curso, mediante unha ficha para traballar conceptos básicos e poder establecer así o punto de partida do grupo-clase.
Os resultados obtidos das fichas da evaliación inicial completaranse coa información recibida do titor do curso anterior. Todo elo permitirá adoptar as medidas de reforzo e recuperación do alumnado que así o precise, además das decisións oportunas sobre a a programación didáctica.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	**17**	**17**	**17**	**17**	**17**	**15**	**100**
Proba escrita	80	80	80	80	80	80	**80**
Táboa de indicadores	20	20	20	20	20	20	**20**

Criterios de cualificación:

Valoración dos contidos e competencias adquiridas ou desenvolvidas na unidade.
Realización do traballo na aula:
-Realización adecuada do traballo
-Organización dos materiais
-Presentación do caderno
Realización do traballo na casa:
-Deberes e traballos específicos
Valoración de actitudes na aula:
-Escoita
-Participación
-Esforzo
-Colaboración

Criterios de recuperación:

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o axeitado, estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

6. Medidas de atención á diversidade

Poñerase especial énfase na atención á diversidade do alumnado, na atención personalizada, na prevención das dificultades de aprendizaxe, así como na posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten estas dificultades, os cales poderán ser tanto organizativos como curriculares.
Para iso estableceranse mecanismos de reforzo, organizativos ou curriculares, tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe. Entre estas medidas poderanse considerar o apoio no grupo ordinario, os agrupamentos flexibles ou as adaptacións do currículo.

A ampliación de horas lectivas.
Os agrupamentos flexibles.
A realización de apoios, preferentemente dentro da aula, dirixidos á prevención de dificultades de aprendizaxe.
A realización de medidas de enriquecemento curricular.
O reforzo educativo, nas áreas e alumnado que se determine, por parte doutro profesor.
O reforzo educativo, fóra do horario lectivo, das áreas e alumnos que se determinen.
O reforzo educativo por parte doutro mestre das áreas que se determine de alumnos con dificultades específicas de aprendizaxe.
O desdobramento dun grupo de alumnos nunha ou varias áreas.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - A comprensión lectora	X	X	X	X	X	X
ET.2 - A expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X
ET.3 - A comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X
ET.4 - As Tecnoloxías da Información e a Comunicación	X	X	X	X	X	X
ET.5 - O emprendemento	X	X	X	X	X	X
ET.6 - A educación cívica e constitucional	X	X	X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Día da Constitución	Do 1 o 11 de decembro: conmemoración da Constitución e do Estatuto de autonomía de Galicia.			
10 de decembro	Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos.			
30 de xaneiro	Día da Paz.			
8 de marzo	Día Internacional da Muller Traballadora.			
Do 12 o 16 de marzo:	Semana da Prensa. Un día desta semana traballarase na aula con xornais.			
15 de marzo	Día Internacional dos Dereitos do Consumidor.			
Entre o 12 o 30 de abril	Día do Libro.			
Do 9 o 16 de maio	Semana das Letras Galegas.			
5 de xuño	Día mundial do Medio Ambiente.			
Festa de Fin de Curso.	Por concretar			

Observacións:

Así a o logo do curso realizaranse distintas actividades complementarias, a determinar segundo os intereses amosados polos nenos ao longo, así como por aqueles centros de interese que amosan unha maior dificultades para os alumnos/as debido ao seu grado de abstracción; entre as posibilidades existentes, destacar:

Participación en talleres ofertados polo concello ou outros organismos, relacionados con aspectos ambientais, de convivencia e do estudo do contorno.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Avaliación inicial e medidas adoptadas tras os resultados desta. Adecuación ás características do alumnado. Secuenciación e temporalización dos contidos das unidades didácticas. Realización de actividades. Estratexias metodolóxicas seleccionadas. Agrupamentos do alumnado. Materiais e recursos didácticos postos en xogo. Adecuación dos criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe. Instrumentos de avaliación. Criterios de cualificación. Medidas e respostas de atención á diversidade do alumnado. Actividades complementarias e extraescolares planificadas e levadas a cabo. Grao de satisfacción do alumnado coas aprendizaxes realizadas. Grao de satisfacción do profesorado co proceso de ensino realizado.

Descrición:

Neste apartado pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e o desenvolvemento de programacións didácticas. Para iso, ao finalizar cada unidade didáctica proponse unha secuencia de preguntas que permitan ao docente avaliar o funcionamento do programado na aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

De igual modo propoñemos unha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto, pódese realizar ao final de cada trimestre para recoller as melloras no seguinte.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Para avaliar a adecuación da programación á consecución dos obxectivos educativos propostos valoraranse:

Os resultados das avaliacións e a porcentaxe de alumnado que supera os contidos da materia.
Nivel de competencia acadado, vocabulario adquirido, destreza no uso de programas informáticos, uso da biblioteca.
Para que a programación sexa un instrumento útil para a mellora do proceso educativo, é necesario revisar frecuentemente a súa implantación: o seu grado de utilidade e a súa validez.

9. Outros apartados